

Балановська Тетяна Іванівна,
кандидат економічних наук, професор,
завідувач кафедри менеджменту ім. проф.
Й. С. Завадського, Національний
університет біоресурсів і
природокористування України
Чжен Яньцзя,
здобувач вищої освіти ступеня доктора
філософії, Національний університет
біоресурсів і природокористування України

Balanovska Tetiana,
PhD in Economics, Professor, Head of the
Department of Management named after
Prof. J.S. Zavadskyi, National University of Life
and Environmental Sciences of Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0001-6814-5888>
Zheng Yanjia,
PhD student, National University of Life and
Environmental Sciences of Ukraine,
<https://orcid.org/0009-0009-9850-4699>

**УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД УКРАЇНИ ТА
КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ**
**QUALITY MANAGEMENT OF EDUCATIONAL SERVICES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTION:
THE EXPERIENCE OF UKRAINE AND THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA**

Балановська Т. І., Чжен Я. Управління якістю
освітніх послуг закладу вищої освіти: досвід
України та Китайської Народної Республіки.
*Український журнал прикладної економіки та
техніки.*
2023. Том 8. № 1. С. 339 – 345.

Balanovska T., Zheng Y. Quality management
of educational services of higher education
institution: the experience of Ukraine and
the People's Republic of China. *Ukrainian
Journal of Applied Economics and Technology.*
2023. Volume 8. № 1, pp. 339 – 345.

У статті розкрито поняття сутності, значення і якості освітніх послуг. Встановлено, що надання якісних освітніх послуг закладами вищої освіти сприяє формуванню конкурентоспроможного фахівця на ринку праці. Розглянуто складові якості освітньої послуги, які включають у себе якість об'єкта отримання освітніх послуг, якість суб'єкта надання освітніх послуг і якість процесу надання освітніх послуг. Охарактеризовано структури управління якістю освітніх послуг закладів вищої освіти в Україні та Китайській Народній Республіці. Встановлено, що у Китайській Народній Республіці, окрім центрального й місцевого органів управління вищою освітою, існує й змішана модель управління вищою освітою. Досліджено, що оцінювання якості освітніх послуг як в Україні, так і в Китайській Народній Республіці ґрунтується на стандартах вищої освіти. Підкреслено важливість стандартів вищої освіти та основні принципи, які вони охоплюють.

Ключові слова: управління якістю, освіта, освітня послуга, якість освітньої послуги, заклад вищої освіти, здобувач вищої освіти.

The essence and meaning of the educational service and the quality of the academic service are revealed in the article. The quality of educational services is a set of characteristics that can satisfy the needs of direct and indirect consumers for the formation of a competitive, highly qualified specialist in the labor market. It has been established that providing high-quality educational services by higher education institutions contributes to forming a competitive specialist in the labor market. The components of the quality of academic service were considered, including the quality of the object of receiving educational services, the quality of the entity providing educational services, and the quality of the delivery process. The quality management structures of educational benefits of the higher education institutions in Ukraine and the People's Republic of China are characterized. It has been established that in Ukraine, the Ministry of Education and Science of Ukraine and the National Agency for Higher Education Quality Assurance play the most crucial role in the quality management of educational services of higher education institutions. The State Council manages higher education in the People's Republic of China. The people's governments of provinces, autonomous regions, and central cities coordinate work in their areas and manage universities, which mainly carry out educational activities at the local level. It has been established that there is also a mixed model of higher education management between central and local higher education management bodies in the People's Republic of China. It has been investigated that the assessment of the quality of educational services in Ukraine and the People's Republic of China is based on the standards of higher education, which cover all specialties and contain requirements for completing educational programs, building an educational process, and obtaining appropriate learning outcomes. The importance of higher education standards and their basic principles are emphasized.

Keywords: management, education, educational service, quality of educational service, higher education institution, applicant of higher education.

Вступ

Інтеграція до єдиного європейського простору вищої освіти, зростання конкурентного тиску з боку іноземних закладів вищої освіти, мобільність студентів і викладачів, реформування системи вищої освіти в Україні ставлять нові завдання перед закладами вищої освіти, серед яких пошук і впровадження ефективних методів, принципів, підходів і технологій управління закладами вищої освіти як суб'єктом ринкової економіки, своєчасне та вміле реагування на попит і формування відповідної якості освітніх послуг. Водночас варто відзначити, що протягом остан-

© Балановська Тетяна Іванівна, Чжен Яньцзя, 2023

ніх років українським ринком освітніх послуг все більше цікавляться громадяни Китайської Народної Республіки. За цих умов необхідним є узгодження розуміння сутності освітніх послуг на сучасному етапі розвитку закладів вищої освіти та здійснення ефективного управління якістю освітніх послуг на основі порівняння досвіду України та Китайської Народної Республіки.

Питанням управління якістю освітніх послуг закладу вищої освіти присвячують праці багато українських і зарубіжних учених, зокрема: Бао Яньхуа, Де Чжифу, А. Дмитрів, І. Грищенко, О. Козак, Конг Хайнін, Ю. Кравченко, О. Куклін, Л. Кухарська, Т. Матюк, Н. Мельник, С. Ніколаєнко, Т. Оболенська, В. Огаренко, В. Окулич-Казарін, С. Семенюк, Л. Ткаченко, Цзінь Сібінь, Чжай Чунцзюань, Л. Цимбала, Т. Ящук та ін. Водночас недостатньо висвітленими залишаються питання порівняння досвіду управління якістю освітніх послуг закладу вищої освіти України та Китайської Народної Республіки.

Формулювання цілей статті

Метою дослідження є порівняння досвіду України та Китайської Народної Республіки щодо управління якістю освітніх послуг закладу вищої освіти.

Виклад основного матеріалу

В умовах розвитку сучасного світового суспільства освіта стає найважливішим елементом соціальної сфери будь-якої держави. Освіта загалом і вища освіта, зокрема, забезпечує процес систематизованого набуття особистістю знань, умінь і компетенцій для їх ефективного використання у професійній діяльності. Надання якісних освітніх послуг закладами вищої освіти сприяє формуванню конкурентоспроможного фахівця на ринку праці.

Науковці використовують різні визначення терміна «освітня послуга». На думку Т. Ящук, освітня послуга – це певний елемент, результатом якого є нематеріальний продукт у вигляді системи знань, інформації, умінь і компетентностей, передбачених робочими програмами дисциплін [24, с. 246].

С. Ніколаєнко зазначає, що освітня послуга – це не матеріальне, а соціальне благо, система знань, інформації, умінь і практичних навичок задоволення її різноманітних освітніх потреб і реалізації особистих здібностей їх споживача [14].

Т. Оболенська визначає освітню послугу як специфічний продукт, який задовольняє потребу людини в отриманні певних знань, умінь і навичок для подальшого використання їх у професійній діяльності [15, с. 133].

Цзінь Сібінь розглядає освітню послугу як освітній продукт, що має споживчу та цінову вартість і є певним товаром на ринку освіти [22].

На думку В. Окулича-Казаріна, освітня послуга – це елемент освітньої діяльності надавача та споживача задля задоволення встановлених і передбачуваних освітніх уподобань споживача [25].

Науковці [8, с. 27] зазначають, що з точки зору економічної науки освітня послуга має всі ознаки товару, проте досить особливого; на сторінках правової літератури цю послугу різні автори розглядають як процес навчання або сукупність освітньо-виховних процесів, специфічний товар, соціальне або економічне благо, вид або продукт діяльності, комплекс пов'язаних послуг закладів вищої освіти, система знань і вмінь тощо.

У Законі України «Про освіту» також дано визначення освітньої послуги як «комплексу визначених законодавством, освітньою програмою та/або договором дій суб'єкта освітньої діяльності, що мають визначену вартість та спрямовані на досягнення здобувачем освіти очікуваних результатів навчання» [19].

Варто відзначити, що саме надання освітніх послуг є основним видом діяльності закладів вищої освіти й для того, щоб бути конкурентними на ринку, заклади вищої освіти значну увагу приділяють якості освітніх послуг.

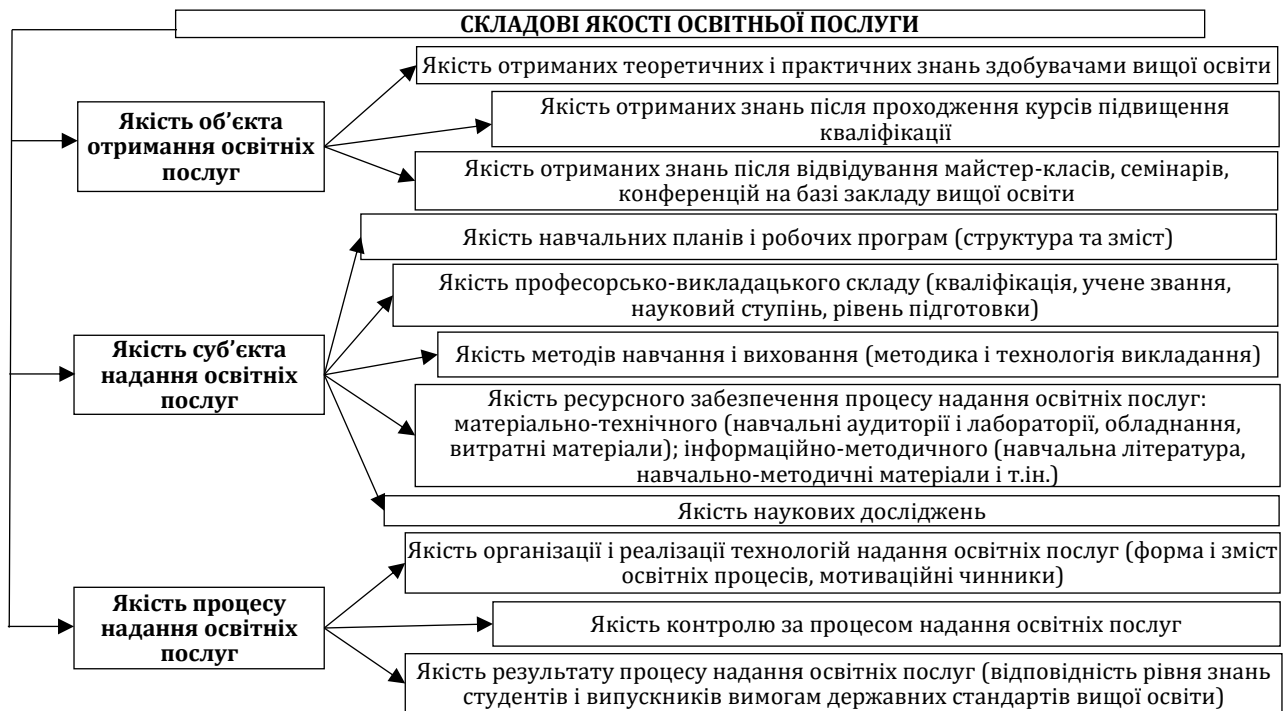
У колективній монографії [6, с. 272] якість наданої освітньої послуги визначається конкурентоздатністю випускників закладів освіти на ринку праці та їх просуванням кар'єрними сходинками. О. Куклін [7, с. 248] зазначає, що якість освітніх послуг визначається соціальними нормами і вимогами, які встановлені у суспільстві.

На думку Л. Кухарської, під якість освітньої послуги варто розуміти сукупність характеристик освітньої послуги, які відповідають вимогам стандарту вищої освіти та іншим нормативним документам, здатні задовольнити потреби споживачів освітньої послуги задля формування висококваліфікованого конкурентоспроможного фахівця на ринку праці, з навичками навчання впродовж всього життя [9, с. 51].

Результати дослідження Чжай Чунцзюань і Конг Хайнін свідчать, що якість послуг вищої освіти можна розділити на шість вимірів: інтерактивність, довіра, цінність, гарантія, турбота та зовнішній вигляд [23].

Тенденції розвитку сучасної вищої освіти свідчать про те, що все більшу увагу надають її стандартам якості. Таким чином, заклади вищої освіти зосереджуються на підвищенні якості освітніх послуг, щоб максимально задовольнити різні потреби здобувачів вищої освіти.

Якість освітньої послуги закладу вищої освіти включає в себе якість об'єкта отримання освітніх послуг, якість суб'єкта надання освітніх послуг і якість процесу надання освітніх послуг (рис. 1).

Рис. 1. Складові якості освітньої послуги закладу вищої освіти

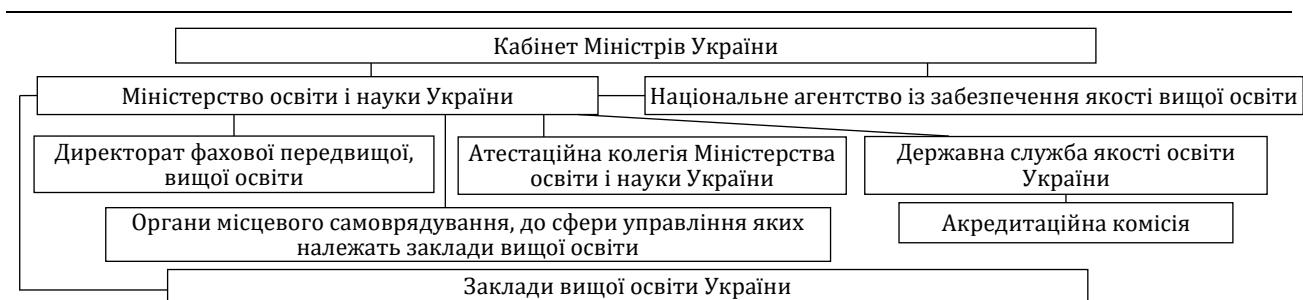
Розроблено за: [10]

Варто відзначити, що поштовхом до нового етапу інтеграції вищої освіти в Україні у європейський освітній простір стала соціально-політична криза. Також у цьому році було підписано Угоду про асоціацію України та Європейського Союзу щодо приведення у відповідність до європейських стандартів національних вимог до забезпечення якості освітніх послуг [21].

Порівнюючи управління якістю освітніх послуг закладу вищої освіти України та Китайської Народної Республіки, варто наголосити, що процес реформування вищої освіти тут розпочався дещо раніше, а саме у 1993 р. Тоді розпочалась реалізація проекту щодо створення 100 університетів світового рівня та об'єднання 708 вищих шкіл у 302 університети. Злиття шкіл у заклади вищої освіти призвело до широкомасштабної реформи управління вищою освітою у Китайській Народній Республіці, оптимізації розподілу освітніх ресурсів і в результаті підвищення якості надання освітніх послуг. Підтвердженням вдалого реформування вищої освіти було збільшення чисельності студентів у закладах вищої освіти у 1999-2003 рр. відповідно з 1,6 млн осіб до 3,82 млн осіб [13].

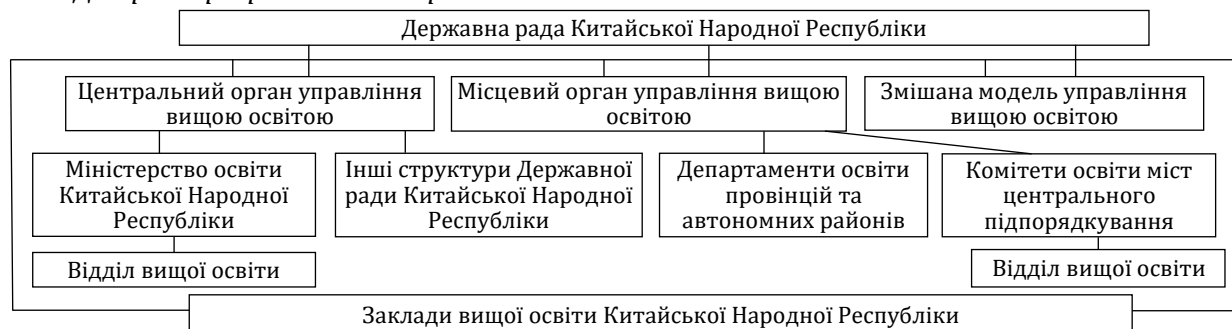
Однак, попри те, що реформування вищої освіти в Україні розпочалось значно пізніше, ніж в Китайській Народній Республіці, на сьогодні система забезпечення якості вищої освіти в Україні є розвинутою та наближеною до європейських стандартів. Схематично структури управління якістю освітніх послуг закладів вищої освіти в Україні та Китайській Народній Республіці зображено на рис. 2 і рис. 3.

В Україні найвагоміша роль в управлінні якістю освітніх послуг закладу вищої освіти покладена на Міністерство освіти і науки України та Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. МОН України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. МОН України забезпечує формування й реалізує державну політику у сфері освіти і науки, наукової, інноваційної, науково-технічної діяльності, трансферу (передачі) технологій, а також забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері здійснення державного нагляду (контролю) за діяльністю закладів освіти, підприємств, установ та організацій, які надають послуги у сфері освіти або провадять іншу діяльність, пов'язану з наданням таких послуг, незалежно від їх підпорядкування і форми власності [18].

Рис. 2. Структура управління якістю освітніх послуг закладів вищої освіти в Україні

Джерело: розроблено авторами

Рис. 3. Структура управління якістю освітніх послуг закладів вищої освіти в Китайській Народній Республіці

Джерело: розроблено авторами

Директорат фахової передвищої, вищої освіти МОН України здійснює виконання завдань, які пов'язані із забезпеченням формування державної політики у сфері фахової передвищої, вищої освіти і освіти дорослих, зокрема післядипломної, включаючи освітню діяльність за всіма рівнями та ступенями фахової передвищої, вищої освіти і освіти дорослих, зокрема післядипломної [3].

Важливим аспектом у наданні якісних освітніх послуг є наявність відповідного рівня кваліфікації науково-педагогічних працівників. Тому в Україні функціонує Атестаційна колегія Міністерства освіти і науки України, яка є дорадчим органом МОН України, і створена для виконання повноважень щодо атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, покладених на МОН України [12].

У кінці 2017 р. була утворена Державна служба якості освіти України, яка є центральним органом виконавчої влади та реалізує державну політику у сфері освіти, зокрема з питань забезпечення якості освіти, забезпечення якості освітньої діяльності, здійснення державного нагляду (контролю) за закладами освіти щодо дотримання ними законодавства [5].

Кожний заклад вищої освіти України має відповідний рівень акредитації. Саме Акредитаційна комісія є постійним колегіальним органом, який забезпечує додержання вимог до атестації та акредитації вищих, професійно-технічних навчальних закладів і закладів післядипломної освіти, підприємств, установ та організацій за напрямками (спеціальностями) та професіями підготовки і перепідготовки фахівців післядипломної освіти [1].

Відповідно до с. 14 Закону України «Про вищу освіту», органи місцевого самоврядування, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти, у межах своїх повноважень: забезпечують виконання державних програм у сфері вищої освіти; вивчають потребу у фахівцях з вищою освітою на місцях; подають центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки пропозиції щодо формування мережі закладів вищої освіти; сприяють працевлаштуванню і соціальному захисту випускників закладів вищої освіти, які належать до сфери їх управління; залучають підприємства, установи, організації (за згодою) до розв'язання проблем розвитку системи вищої освіти [17].

Окрім того, в Україні у 2015 р. створено постійний колегіальний орган – Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, на який покладено функції реалізації державної політики у сфері забезпечення якості вищої освіти. Основними завданнями Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти є: формування вимог до системи забезпечення якості вищої освіти, розроблення положення про акредитацію освітніх програм і подача його МОН України для затвердження; погодження розроблених МОН України стандартів освітньої діяльності та стандартів вищої освіти за кожною спеціальністю; здійснення аналізу якості

освітньої діяльності закладів вищої освіти; проведення ліцензійної експертизи, підготовка експертного висновку щодо можливості видачі ліцензії на провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти; прийняття рішення про акредитацію чи відмову в акредитації відповідної освітньої програми за результатами акредитаційної експертизи освітньої програми та ін. [20].

Управління вищою освітою в Китайській Народній Республіці здійснює Державна рада (відповідно до ст. 13 Закону Китайської Народної Республіки «Про вищу освіту»). Народні уряди провінцій, автономних районів і міст центрального підпорядкування координують роботу у своїх регіонах і керують університетами, які здебільшого здійснюють освітню діяльність на місцевому рівні [16]. Таким чином, управління якістю освітніх послуг закладів вищої освіти в Китайській Народній Республіці покладено на центральний і місцевий орган управління вищою освітою, а також існує змішана модель управління вищою освітою.

До центрального органу управління вищою освітою в Китайській Народній Республіці належить Міністерство освіти КНР та інші структури Державної ради КНР. Міністерство освіти КНР підпорядковується Державній раді, а до його структури входить відділ вищої освіти. Відділ вищої освіти здійснює управління системою вищої освіти КНР, її реформуванням та удосконаленням оцінювання якості освітніх послуг закладу вищої освіти, а також розробляє перелік спеціальностей, навчально-методичних матеріалів щодо організації навчання у закладах вищої освіти, координує систему безперервного та дистанційного навчання [2].

Місцевий орган управління вищою освітою в Китайській Народній Республіці – це підрозділ, у якому місцеві органи влади організують і координують роботу щодо здійснення якісної освітньої діяльності закладів вищої освіти, які є в їхньому підпорядкуванні. На рівні провінцій місцеві народні уряди створили Департаменти освіти провінцій та автономних районів й Комітети освіти міст центрального підпорядкування, у яких функціонують відділи вищої освіти.

Згідно зі статистичними даними, у КНР налічується 116 закладів вищої освіти центрального підпорядкування, з яких 76 перебувають у підпорядкуванні Міністерства освіти КНР та 40 – у підпорядкуванні інших структур Державної ради КНР [13]. Заклади вищої освіти КНР центрального підпорядкування залучені до національних освітніх проєктів: «Проєкт 211», «Проєкт 985», «Інноваційна платформа Проєкту 985», «План 2011» та націлені на дослідження реформ у країні й відіграють провідну роль у підвищенні якості освіти та проведенні наукових досліджень. Заклади вищої освіти місцевого підпорядкування здебільшого фінансуються місцевими органами влади, сприяють економічному й соціальному розвитку регіону та забезпечують підготовку висококваліфікованих кадрів на місцях.

Крім центрального й місцевого органів управління вищою освітою, у КНР існує й змішана модель управління вищою освітою, тобто до неї входять заклади вищої освіти, які перебувають у подвійному підпорядкуванні: Міністерства освіти КНР та провінції. За станом на 2021 р. у КНР налічувався 51 заклад вищої освіти зі змішаною моделлю управління [4].

Оцінювання якості освітніх послуг як в Україні, так і в Китайській Народній Республіці ґрунтується на стандартах вищої освіти, які охоплюють всі спеціальності та містять вимоги до наповнення освітніх програм, побудови освітнього процесу та отримання відповідних результатів навчання. В Україні стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості вищої освіти та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти (наукових установ), результатів навчання за відповідними спеціальностями [17]. Стандарти вищої освіти за кожною спеціальністю розробляє центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки з урахуванням пропозицій галузевих державних органів, що забезпечують формування і реалізують державну політику у відповідних сферах, галузевих об'єднаннях організацій роботодавців і затверджує їх за погодженням з Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти [17].

У Китайській Народній Республіці у 2018 р. було розроблено «Національний стандарт якості викладання спеціальностей бакалаврату в звичайних коледжах та університетах». Це перший національний стандарт якості вищої освіти, опублікований для всієї країни, він узгоджується з тенденцією розвитку КНР й має важливе значення для побудови системи стандартів якості вищої освіти, поєднуючи національний і світовий досвід.

«Національний стандарт» був розроблений Керівним комітетом з вищої освіти, уповноваженим Міністерством освіти КНР, за участю понад 5000 експертів і професорів, зокрема понад 50 академіків Академії наук КНР і відомих експертів. Науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи тривали понад 4 роки. «Національний стандарт» охоплює усі 92 спеціальності для студентів і 587 спеціальностей у каталозі спеціальностей для студентів у звичайних коледжах і університетах, включаючи понад 56 000 спеціальностей у коледжах і університетах по всій країні [11].

Як в Україні, так і в Китайській Народній Республіці стандарти вищої освіти охоплюють такі принципи: по-перше, у закладах вищої освіти має бути студентоцентризований підхід (варто приділяти увагу стимулюванню інтересу та потенціалу здобувачів вищої освіти до навчання, інноваційним та інтерактивним методам навчання, зміцненню практичної підготовки); по-друге, розроблені освітні програми мають орієнтуватись на кінцевий результат (доцільно науково та обґрунтовано встановлювати цілі навчання для кожної освітньої програми, удосконалювати програмні результати навчання, оптимізувати відповідно до сучасних вимог навчальні плани, оновлювати зміст освітніх програм, вчасно підвищувати кваліфікацію науково-педагогічних працівників); по-третє, наявність постійного вдосконалення (крім постійного покращення якості надання освітніх послуг, доцільно здійснювати своєчасний моніторинг освітніх програм і переймати практику прогресивних закладів вищої освіти).

Висновки та перспективи подальших розвідок

Таким чином, протягом останніх років як в Україні, так і в Китайській Народній Республіці якості освітніх послуг значна увага приділяється і закладами вищої освіти, і на державному рівні. В обох країнах структура управління якістю освітніх послуг є розгалуженою, та, відповідно, за кожним органом закріплено виконання певних функцій, пов'язаних із забезпеченням, формуванням і реалізацією державної політики у сфері освіти. Надання закладами вищої освіти якісних послуг ґрунтується на стандартах вищої освіти, які як в Україні, так і в Китайській Народній Республіці охоплюють усі спеціальності та містять вимоги до наповнення освітніх програм, побудови освітнього процесу та отримання відповідних результатів навчання.

Список літератури

1. Акредитаційна комісія України. URL: <http://ak.gov.ua/index.php/about-aku>.
2. Відділ вищої освіти Міністерства Китайської Народної Республіки. URL: http://www.moe.gov.cn/s78/A08/gjs_left/s7187.
3. Директорат фахової передвищої, вищої освіти Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/pro-ministerstvo/direktorati/direktorat-vishoyi-osviti-i-osviti-doroslih>.
4. Де Ч., Бао Я. Вибір і зміна політики пріоритетного будівництва вищої освіти за 70 років створення КНР. *Дослідження вищої освіти в Китаї*. 2019. № 11. С. 22–24.
5. Деякі питання Державної служби якості освіти України: Постанова Кабінету Міністрів України № 168 від 14 березня 2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2018-%D0%BF#n13>.
6. Грищенко І.М. Економічні аспекти проблем розвитку вищої освіти в Україні: мон-я. Хмельницький: ХНУ, 2010. 478 с.
7. Куклін О.В. Економічні аспекти вищої освіти. Київ: Знання України, 2008. 331 с.
8. Курило В.І., Балановська Т.І., Головій Л.В. Освітні послуги у сфері вищої освіти: правовий вимір: монографія. Київ: НУБіП України, 2017. 172 с.
9. Кухарська Л.В. Парадигма поняття «якість послуг закладів вищої освіти». *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємство*. 2020. № 3 (114). Ч. 1. С. 46–53. URL: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2020-3-9>.
10. Кухарська Л.В. Управління якістю послуг в системі економічної безпеки закладів вищої освіти України: дис. ... доктора філософії: 073 «Менеджмент». Львів, 2020. 241 с.
11. Міністерство освіти видало перший національний стандарт якості викладання у сфері вищої освіти у КНР. URL: http://www.moe.gov.cn/jyb_xwfb/xw_fbh/moe_2069/xwfbh_2018n/xwfb_20180130/sfcl/201801/t20180130_325920.html.
12. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>.
13. Міністерство освіти Китайської Народної Республіки. URL: http://www.moe.gov.cn/jyb_sjzl/s5990/201503/t20150331_186797.html.
14. Ніколаєнко С.М. Рейтингові системи-складові національного моніторингу якості вищої освіти. *Вища школа*. 2007. № 4. С. 3–14.
15. Оболенська Т.Є. Маркетинг освітніх послуг: вітчизняний і зарубіжний досвід. Київ: КНЕУ, 2001. 208 с.
16. Про вищу освіту: Закон Китайської Народної Республіки від 29 серпня 1998 року. URL: http://www.moe.gov.cn/jyb_sjzl/sjzl_zcfg/zcfg_jyfl/202204/t20220421_620257.html.
17. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 01.07.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
18. Про затвердження Положення про Міністерство освіти і науки України: Постанова Кабінету Міністрів України № 630 від 16 жовтня 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/630-2014-%D0%BF#Text>.
19. Про освіту: Закон України № 2145-VIII від 28 вересня 2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#top>.
20. Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України № 244 від 15 квітня 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/244-2015-%D0%BF#Text>.
21. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: ратифікована 16 вересня 2014 року Верховною Радою України та Європейським парламентом. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.
22. Цзінь С. Про освітню послугу та її цінність. *Педагогічні дослідження*. 2003. № 001. С. 44–47.
23. Чжай Ч., Конг Х. Дослідження впливу якості послуг вищої освіти на рівень задоволення студентів та їх поведінку. *Heilongjiang Higher Education Research*. 2020. Випуск 11. С. 53–58.
24. Ящук Т.А. Ринок освітніх послуг: сутність та тенденції розвитку. *Інноваційна економіка*. 2013. № 8. С. 246–249.
25. Okulich-Kazarin V.P. Study of Definition of "Educational Services" in Economic Science. *Economy and Business*. 2019. Vol. 1. pp 180–187.

References

1. Akredytatsijna komisija Ukrainy. [Accreditation Commission of Ukraine]. Available at: <http://ak.gov.ua/index.php/about-aku>.
2. Viddil vyschoi osvity Ministerstva Kytajs'koi Narodnoi Respubliki. [Department of Higher Education of the Ministry of the People's Republic of China]. Available at: http://www.moe.gov.cn/s78/A08/gjs_left/s7187.
3. Dyrektorat fakhovyi peredvyschoi, vyschoi osvity Ministerstva osvity i nauky Ukrainy. [Directorate of professional pre-university and higher education of the Ministry of Education and Science of Ukraine]. Available at: <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/pro-ministerstvo/direktorati/direktorat-vishoyi-osviti-i-osviti-doroslih>.
4. De, Ch., Bao, Ya. (2019). «Selection and change of the policy of priority construction of higher education during the 70 years of the founding of the People's Republic of China». *Doslidzhennia vyschoi osvity v Kytai*. № 11. pp. 22-24. Available at: <http://www.cqvip.com/qk/98012x/201911/7100454684.html>.
5. Deiaiki pyttannia Derzhavnoi sluzhby yakosti osvity Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy. (2018). [Some issues of the State Education Quality Service of Ukraine: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. № 168 dated March 14, 2018. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2018-%D0%BF#n13>.
6. Hryshchenko, I.M. (2010). *Ekonomichni aspekty problem rozvytku vyschoi osvity v Ukraini*. [Economic aspects of the problems of higher education development in Ukraine]. KhNU. Khmel'nyts'kyj. Ukraine.
7. Kuklin, O.V. (2008). *Ekonomichni aspekty vyschoi osvity*. [Economic aspects of higher education]. Znannia Ukrainy. Kyiv. Ukraine.
8. Kurylo, V.I., Balanovs'ka, T.I., Holovij, L.V. (2017). *Osvitni posluhy u sferi vyschoi osvity: pravovyy vymir*. [Educational services in the field of higher education: legal dimension]. NUBiP Ukrainy. Kyiv. Ukraine.
9. Kukhars'ka, L.V. (2020). «The paradigm of the concept of "quality of services of higher education institutions"». *Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpryemnytstvo*. № 3 (114). part 1. pp. 46-53. Available at: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2020-3-9>.
10. Kukhars'ka, L.V. (2020). *Upravlinnia yakistiu posluh v systemi ekonomichnoi bezpeky zakladiv vyschoi osvity Ukrainy*. [Management of the quality of services in the system of economic security of higher education institutions of Ukraine]. Ph.D. Thesis: 073 «Menedzhment». L'viv. Ukraine.
11. Ministerstvo osvity vydalo pershyj natsional'nyj standart yakosti vykladannia u sferi vyschoi osvity u KNR. [The Ministry of Education issued the first national teaching quality standard in the field of higher education in the People's Republic of China]. Available at: http://www.moe.gov.cn/jyb_xwfb/xw_fbh/moe_2069/xwfbh_2018n/xwfb_20180130/sfcl/201801/t20180130_325920.html.
12. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. [Ministry of Education and Science of Ukraine]. Available at: <https://mon.gov.ua/ua>.
13. Ministerstvo osvity Kytajs'koi Narodnoi Respubliki. [Ministry of Education of the People's Republic of China]. Available at: http://www.moe.gov.cn/jyb_sjzl/s5990/201503/t20150331_186797.html.
14. Nikolaienko, S.M. (2007). «Rating systems are components of the national monitoring of the quality of higher education». *Vyscha shkola*. № 4. pp. 3-14.
15. Obolens'ka, T.Ye. (2001). *Marketynh osvitnikh posluh: vitchyznanyj i zarubizhnyj dosvid*. [Marketing of educational services: domestic and foreign experience]. KNEU. Kyiv. Ukraine.
16. Pro vyschu osvitu: Zakon Kytajs'koi Narodnoi Respubliki. (1998). [On higher education: Law of the People's Republic of China]. dated August 29, 1998. Available at: http://www.moe.gov.cn/jyb_sjzl/sjzl_zcfg/zcfg_jyfl/202204/t20220421_620257.html.
17. Pro vyschu osvitu: Zakon Ukrainy. (2014). [On higher education: Law of Ukraine]. № 1556-VII dated July 1, 2014. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
18. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy. (2014). [On the approval of the Regulation on the Ministry of Education and Science of Ukraine: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. № 630 dated of October 16, 2014. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/630-2014-%D0%BF#Text>.
19. Pro osvitu: Zakon Ukrainy. (2017). [On education: Law of Ukraine]. № 2145-VIII dated September 28, 2017. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#top>.
20. Pro utvorennia Natsional'noho ahentstva iz zabezpechennia yakosti vyschoi osvity: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy. (2015). [On the establishment of the National Agency for Quality Assurance of Higher Education: Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. № 244 dated April 15, 2015. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/244-2015-%D0%BF#Text>.
21. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropejs'kym Soiuzom, Yevropejs'kym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i ikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony. [Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their member states, on the other hand] ratified on September 16, 2014 by the Verkhovna Rada of Ukraine and the European Parliament. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.
22. Tszin', S. (2003). «About educational service and its value». *Pedahohichni doslidzhennia*. № 001. pp. 44-47. Available at: https://www.zhangqiaokeyan.com/academic-journal-cn_educational-research_thesis/0201221604582.html.
23. Chzhaj, Ch., Konh, Kh. (2020). «Research on the influence of the quality of higher education services on the level of student satisfaction and their behavior». *Heilongjiang Higher Education Research*. Issue 11. pp. 53-58. Available at: https://www.zhangqiaokeyan.com/academic-journal-cn_heilongjiang-researches-higher-education_thesis/0201279595854.html.
24. Yaschuk, T.A. (2013). «Market of educational services: essence and development trends». *Innovatsijna ekonomika*. № 8. pp. 246-249.
25. Okulich-Kazarin, V.P. (2019). «Study of Definition of "Educational Services" in Economic Science». *Economy and Business*. Vol. 1. pp 180-187. Available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/study-of-definition-of-educational-services-in-economic-science>.

Стаття надійшла до редакції 05.01.2023 р.